

AKTYWNE FORMY PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU ZAPLANOWANE NA 2026 ROK

SPIIS TREŚCI

Wprowadzenie	3
Aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu na rok 2026	5
Podsumowanie	20

WPROWADZENIE

Powiat nowotomyski jest jednym z większych w zachodniej części województwa wielkopolskiego. Powiat składa się z sześciu gmin i są to: Kuślin, Lwówek, Opalenica, Miedzichowo, Zbąszyń oraz Nowy Tomyśl. Obszar jaki obejmuje powiat nowotomyski to 1 012 km², a liczba mieszkańców wynosi powyżej 75 tys. osób¹. Ważnym atutem powiatu jest jego lokalizacja jak i szlaki komunikacyjne. Bliskość autostrad jak i lotnisko Poznań – Ławica mają kluczowy wpływ dla przedsiębiorców chcących inwestować w powiecie nowotomyskim. Rok 2025 w powiecie nowotomyskim zakończył się stosunkowo niskim poziomem bezrobocia ale wyższym niż w analogicznym okresie roku ubiegłego. W skali województwa powiat uplasował się na 5 miejscu ze stopą bezrobocia wynoszącą 2,9%.

Od 2015 roku urząd pracy w ramach panelu ekspertów przeprowadza badanie pod nazwą „Barometr zawodów”.

Sytuacja na rynku pracy w stosunku do 2024 roku wykazała pewne pogorszenie co wiązało się z kroczącym wzrostem stopy bezrobocia w kraju. Przez cały 2025 r. główną barierą dla przedsiębiorców w prowadzeniu działalności gospodarczej pozostawały wysokie koszty zatrudnienia. Szczególnie często wskazywały na nie przedsiębiorstwa prowadzące działalność w budownictwie oraz w zakwaterowaniu i gastronomii. Ponadto przedsiębiorcy zwracali również uwagę na niepewność ogólnej sytuacji gospodarczej, która była szczególnie uciążliwa dla firm zajmujących się handlem hurtowym. Z kolei w zakwaterowaniu i gastronomii, handlu detalicznym oraz budownictwie jednym z ważniejszych ograniczeń były także wysokie obciążenia na rzecz budżetu. W 2025 r. decyzje przedsiębiorców dotyczące wynagrodzeń ich pracowników najczęściej były uzależnione od sytuacji finansowej ich firm. Czynniki ten najczęściej wskazywano w przetwórstwie przemysłowym, gdzie w każdym kwartale 2025 r. zwracało na niego uwagę co najmniej 57% przedsiębiorstw. W budownictwie odsetek takich wskazań w kolejnych kwartałach przekraczał 50% przedsiębiorstw. W 2025 r. poprawę ocen koniunktury gospodarczej w porównaniu z rokiem poprzednim, obserwowano we wszystkich analizowanych obszarach gospodarki, przy czym jej skala była zróżnicowana w zależności od rodzaju prowadzonej działalności.

¹ Zob. Statystyczne Vademecum Samorządowca, <https://svs.stat.gov.pl/416/37/119>

Najczęściej pozytywne zmiany występowały w informacji i komunikacji oraz w zakwaterowaniu i gastronomii, gdzie przedsiębiorcy z większości województw wskazywali na wzrost koniunktury gospodarczej. W transporcie i gospodarce magazynowej poprawę ocen koniunktury w większości miesięcy obserwowano w połowie województw. Mimo że w części województw widoczne były oznaki poprawy, prognozy dotyczące ogólnej sytuacji gospodarczej przedsiębiorstw w kraju w najbliższych miesiącach po zakończeniu 2025 roku pozostają w większości obszarów negatywne. W 2025 roku wojna w Ukrainie nie destabilizowała polskiej gospodarki bezpośrednio, ale definiowała jej strukturę poprzez wysoki wkład ukraińskich pracowników w rynek pracy, konieczność zwiększonych wydatków obronnych oraz nowe możliwości handlowe (rekonstrukcja Ukrainy). Czynniki wymienione powyżej powodowały pewną ostrożność w podejmowaniu przez pracodawców decyzji o inwestowaniu w zatrudnienie a popyt i podaż na pracę wykazuje, podobnie jak w 2024 roku – zrównoważenie. Z drugiej jednak strony obserwujemy ciągły deficyt w zawodach w branży budowlanej, produkcyjno-przemysłowej, służbie zdrowia oraz w szkolnictwie.

Aktywność pracodawców we współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy przejawiała się przede wszystkim w liczbie ofert pracy rejestrowanych w Centralnej Bazie Ofert Pracy oraz wykorzystaniu środków z Krajowego Funduszu Szkoleniowego przeznaczonych na doskonalenie pracodawców i pracowników. Zauważalna była również ilość rejestracji wniosków pracodawców starających się o pracowników głównie z Ukrainy.

Działania Powiatowego Urzędu Pracy w zakresie aktywizacji zawodowej w roku 2025 prowadzone były w formie usług rynku pracy (szkolenia, pośrednictwo pracy i doradztwo zawodowe) oraz instrumentów rynku pracy (staży, bonów na zasiedlenie, prac interwencyjnych, robót publicznych, dofinansowania wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego bezrobotnego powyżej 50 roku życia, dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej i refundacji wyposażenia nowego stanowiska pracy, Prac Społecznie Użytecznych).

Działania aktywizacyjne prowadzone przez Powiatowy Urząd Pracy w Nowym Tomyślu w 2025 roku finansowane były ze środków Funduszu Pracy, rezerwy Funduszu Pracy oraz Europejskiego Funduszu Społecznego Plus.

AKTYWNE FORMY PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU NA 2026 ROK

1 czerwca 2025 r. weszła w życie ustawa z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia, której głównym celem była reforma Publicznych Służb Zatrudnienia (PSZ), koncentrująca się na modernizacji działania urzędów, cyfryzacji usług oraz aktywniejszym wsparciu osób bezrobotnych i poszukujących pracy. Ustawa ta wprowadziła szereg zmian do funkcjonujących już wcześniej form pomocy a także wprowadziła nowe formy pomocy takie jak chociażby świadczenie aktywizacyjne, grant na utworzenie stanowiska pracy zdalnej czy refundacja kosztów opieki nad dzieckiem do lat 7 lub osobą zależną.

Formy pomocy, które są najczęściej realizowane w Powiatowym Urzędzie Pracy w Nowym Tomyślu, a które cieszą się dużym zainteresowaniem i które będą realizowane w 2026 roku to:

STAŻ I STAŻ PLUS

Staż – nabywanie przez bezrobotnego wiedzy i umiejętności przez wykonywanie zadań w miejscu pracy bez nawiązania stosunku pracy z pracodawcą.

Staż może trwać od 3 do 6 miesięcy. Jedynie w przypadku stażu, który zakończy się potwierdzeniem nabycia wiedzy lub umiejętności, staż może trwać od 3 do 12 miesięcy. Staż finansowany ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w 2026 roku trwał będzie przez 4 miesiące.

Katalog zamknięty podmiotów uprawnionych do organizacji stażu, określanych jako „organizator stażu”:

- pracodawca;
- przedsiębiorca niezatrudniający pracowników;
- podmiot ekonomii społecznej, o którym mowa w art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej, lub jednostka tworząca podmiot ekonomii społecznej, o którym mowa w art. 2 pkt 5 lit. b lub c tej ustawy;
- rolnicza spółdzielnia produkcyjna;
- pełnoletnia osoba fizyczna, nieposiadająca statusu bezrobotnego, zamieszkująca i prowadząca na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, osobiście i na własny rachunek, działalność w zakresie produkcji roślinnej lub zwierzęcej, w tym ogrodniczej, sadowniczej,

pszczelarskiej i rybnej, w pozostającym w jej posiadaniu gospodarstwie rolnym lub prowadząca dział specjalny produkcji rolnej, o którym mowa w ustawie z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników.

Łączny wymiar stażu nie może przekroczyć 24 miesięcy w okresie kolejnych dziesięciu lat, a u jednego organizatora łącznie nie będzie mógł przekroczyć 12 miesięcy.

Bezrobotny nie może odbywać stażu u tego samego organizatora, u którego wcześniej odbywał staż, był zatrudniony, w tym jako pracownik młodociany w celu przygotowania zawodowego lub wykonywał inną pracę zarobkową, jeżeli od dnia zakończenia poprzedniego stażu, zatrudnienia lub wykonywania innej pracy zarobkowej u tego organizatora nie upłynęły co najmniej 24 miesiące.

Staż odbywa się na podstawie umowy zawartej przez starostę z organizatorem stażu i bezrobotnym, według przygotowanego przez organizatora stażu programu określonego w umowie.

Staż może być realizowany w formie stacjonarnej, zdalnej albo hybrydowej.

Z tytułu odbywania stażu bezrobotnemu przysługuje wyższe stypendium w wysokości 160% zasiłku dla bezrobotnych (50% też stawki za czas choroby).

W przypadku przerwania stażu przez:

- starostę z powodu nierealizowania przez organizatora programu stażu lub niedotrzymania warunków jego odbywania;
- organizatora stażu bez uzasadnionej przyczyny;
- organizator stażu nie może korzystać z form pomocy, z wyłączeniem pośrednictwa pracy i poradnictwa zawodowego, przez okres 12 miesięcy od dnia przerwania realizacji stażu przez starostę lub przerwania stażu przez organizatora stażu.

Istnieje możliwość dokończenia stażu przez bezrobotnego w przypadku utraty statusu bezrobotnego z powodu nabycia prawa do emerytury, do renty z tytułu niezdolności do pracy lub renty socjalnej o ile zarejestruje się jako osoba poszukująca pracy i nie pozostaje w zatrudnieniu. Bezrobotny może też ukończyć staż jeśli przerwał go na okres krótszy niż 6 miesięcy z powodu odbywania ćwiczeń wojskowych lub przeszkolenia wojskowego i po tym okresie jest zarejestrowany jako bezrobotny. Ukończenie stażu przez bezrobotnego w takim przypadku wymaga zgody starosty i organizatora stażu. Również bezrobotny,

który przerwał staż z uzasadnionej przyczyny, może w okresie 6 miesięcy od tego przerwania ukończyć staż zgodnie z programem za zgodą starosty i organizatora stażu.

„Staż plus” – staż może być też zakończony potwierdzeniem nabycia wiedzy lub umiejętności przeprowadzonym przez uprawnioną instytucję, w tym okręgową komisję egzaminacyjną zgodnie z przepisami o systemie oświaty oraz komisje egzaminacyjne izb rzemieślniczych. Staż ten może trwać od 3 do 12 miesięcy.

Po uzyskaniu potwierdzenia nabycia wiedzy i umiejętności w terminie 12 miesięcy od ukończenia stażu, będzie przysługiwał dodatek do stypendium w wysokości 20% zasiłku za każdy pełny miesiąc zrealizowanego stażu; możliwość uzyskania przez organizatora stażu premii w wysokości 500 zł za każdy pełny miesiąc programu stażu zrealizowanego, jeżeli uczestnik „stażu plus”, uzyskał w terminie 12 miesięcy od ukończenia stażu, dokument potwierdzający nabycie wiedzy i umiejętności.

JEDNORAZOWE ŚRODKI NA PODJĘCIE DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ

Jednorazowe środki na podjęcie działalności gospodarczej, w tym na pokrycie kosztów pomocy prawnej, konsultacji i doradztwa związanych z podjęciem tej działalności, mogą być przyznane w wysokości nie wyższej niż 6-krotność przeciętnego wynagrodzenia.

Środki te mogą być przyznane:

- bezrobotnemu,
- absolwentowi CIS lub KIS,
- poszukującemu pracy niezatrudnionemu i niewykonującemu innej pracy zarobkowej opiekunowi osoby niepełnosprawnej.

Przyznanie dofinansowania jest dokonywane na podstawie umowy zawieranej ze starostą (działającym w jego imieniu dyrektorem powiatowego urzędu pracy). Umowa określa zobowiązania osoby, która otrzymała dofinansowanie podjęcia działalności gospodarczej, warunkujące prawidłowość realizacji tej umowy.

Do podstawowych obowiązków należy:

- wykonywanie działalności gospodarczej przez okres co najmniej 12 miesięcy oraz niezawieszanie jej wykonywania łącznie na okres dłuższy niż 6 miesięcy (do okresu prowadzenia działalności gospodarczej nie wlicza się okresu zawieszenia wykonywania

działalności gospodarczej oraz okresu przekraczającego łącznie 90 dni przerwy w prowadzeniu działalności gospodarczej z powodu choroby lub korzystania ze świadczenia rehabilitacyjnego);

- niepodejmowanie zatrudnienia w okresie 12 miesięcy wykonywania działalności gospodarczej;
- zobowiązanie do zwrotu części środków wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości. Zwrot następuje wraz z odsetkami ustawowymi, naliczonymi od dnia otrzymania środków do dnia dokonania zwrotu.

Umowa wymaga ustanowienia zabezpieczenia w jednej lub kilku formach. Starosta może odmówić przyjęcia zaproponowanego zabezpieczenia, jeżeli uzna, że wskazane zabezpieczenie nie jest wystarczające do pokrycia zobowiązań, które mogą powstać w związku z nieprawidłową realizacją umowy.

Jeżeli osoba, która otrzymała dofinansowanie podjęcia działalności gospodarczej, nabędzie prawo do obniżenia kwoty podatku od towarów i usług należnego o kwotę podatku naliczonego, jest obowiązana do zwrotu równowartości podatku od towarów i usług zakupionych w ramach umowy.

Bezrobotny, absolwent CIS lub KIS a także poszukujący pracy niezatrudniony i niewykonujący innej pracy zarobkowej opiekun osoby niepełnosprawnej może złożyć wniosek do starosty jeżeli:

- w okresie ostatnich 2 lat nie był prawomocnie skazany za przestępstwo składania fałszywych zeznań lub oświadczeń, przestępstwo przeciwko wiarygodności dokumentów lub przeciwko obrotowi gospodarczemu i interesom majątkowym w obrocie cywilnoprawnym na podstawie ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny, za przestępstwo skarbowe na podstawie ustawy z dnia 10 września 1999 r. – Kodeks karny skarbowy lub za odpowiedni czyn zabroniony określony w przepisach prawa obcego;
- w okresie ostatnich 12 miesięcy nie wykonywał działalności gospodarczej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i nie pozostawał w okresie zawieszenia wykonywania działalności gospodarczej (nie dotyczy opiekuna);
- nie wykonuje za granicą działalności gospodarczej i nie pozostaje w okresie zawieszenia wykonywania tej działalności gospodarczej (nie dotyczy opiekuna);

- w przypadku opiekuna złożył on oświadczenie o nie wykonywaniu działalności gospodarczej i nie pozostawaniu w okresie zawieszenia wykonywania działalności gospodarczej;
- nie skorzystał z bezzwrotnych środków publicznych na podjęcie działalności gospodarczej, założenie lub przystąpienie do spółdzielni socjalnej;
- nie skorzystał z umorzenia pożyczki, o którym mowa w art. 187 ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia;
- w okresie ostatnich 12 miesięcy nie przerwał z własnej winy realizacji formy pomocy określonej w ustawie (nie dotyczy absolwenta CIS/absolwenta KIS);
- nie złożył do innego starosty wniosku o dofinansowanie podjęcia działalności gospodarczej lub wniosku o środki na założenie lub przystąpienie do spółdzielni socjalnej.

Starosta weryfikuje spełnianie warunków uprawniających do ubiegania się o dofinansowanie podjęcia działalności gospodarczej na podstawie posiadanych przez niego danych, rejestrów publicznych, do których ma dostęp, lub oświadczeń złożonych przez wnioskodawcę.

REFUNDACJA KOSZTÓW WYPOSAŻENIA LUB DOPOSAŻENIA STANOWISKA PRACY DLA SKIEROWANEGO BEZROBOTNEGO LUB POSZUKUJĄCEGO PRACY

Refundacja kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy to pomoc finansowa udzielana przez powiatowy urząd pracy w związku z wyposażeniem lub doposażeniem stanowiska pracy i zatrudnieniem na tym stanowisku skierowanego bezrobotnego lub skierowanego poszukującego pracy niezatrudnionego i niewykonyującego innej pracy zarobkowej opiekuna osoby niepełnosprawnej przez okres 18 lub 12 miesięcy.

Refundacja może być przyznana do poziomu 6-krotności przeciętnego wynagrodzenia.

Skrócono okres utrzymania wyposażonego lub doposażonego stanowiska pracy do 18 miesięcy i uzależniono go od kwoty refundacji (refundacja do 4-krotności przeciętnego wynagrodzenia – utrzymanie stanowiska pracy i zatrudnienia na nim przez okres minimum 12 miesięcy, refundacja w kwocie powyżej 4-krotności do 6-krotności przeciętnego wynagrodzenia utrzymanie stanowiska pracy i zatrudnienia przez okres 18 miesięcy).

Refundację może otrzymać:

- przedsiębiorca,
- niepubliczne przedszkole lub niepubliczna inna forma wychowania przedszkolnego, niepubliczna szkoła, o których mowa w ustawie z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe,
- osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, zamieszkująca lub mająca siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, będąca posiadaczem gospodarstwa rolnego w rozumieniu ustawy z dnia 15 listopada 1984 r. o podatku rolnym lub prowadząca dział specjalny produkcji rolnej, o którym mowa w ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych lub w ustawie z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych, zwana dalej „producentem rolnym”.

Starosta może zrefundować:

- koszty wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy,
- koszty wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy związanego bezpośrednio ze sprawowaniem opieki nad dziećmi niepełnosprawnymi lub prowadzeniem dla nich zajęć,
- koszty wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy związanego bezpośrednio ze świadczeniem usług rehabilitacyjnych dla dzieci niepełnosprawnych, w tym usług mobilnych,
- koszty wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy dziennego opiekuna sprawującego opiekę nad co najmniej jednym dzieckiem niepełnosprawnym.

Wniosek o refundację kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy może być złożony, jeżeli na dzień złożenia wniosku:

- wnioskodawca, osoby reprezentujące wnioskodawcę i osoby zarządzające wnioskodawcą w okresie ostatnich 2 lat nie były prawomocnie skazane za przestępstwo składania fałszywych zeznań lub oświadczeń, przestępstwo przeciwko wiarygodności dokumentów lub przeciwko obrotowi gospodarczemu i interesom majątkowym w obrocie cywilnoprawnym na podstawie ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny,

za przestępstwo skarbowe na podstawie ustawy z dnia 10 września 1999 r. – Kodeks karny skarbowy lub za odpowiedni czyn zabroniony określony w przepisach prawa obcego;

- przez ostatnie 6 miesięcy przedsiębiorca, w tym żłobek lub klub dziecięcy lub podmiot świadczący usługi rehabilitacyjne, wykonywał działalność gospodarczą, a w przypadku niepublicznego przedszkola lub niepublicznej innej formy wychowania przedszkolnego lub niepublicznej szkoły – działalność na podstawie ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe;
- w okresie ostatnich 6 miesięcy wnioskodawca nie zmniejszył wymiaru czasu pracy i stanu zatrudnienia pracowników z przyczyn dotyczących zakładu pracy, a w przypadku zmniejszenia wymiaru czasu pracy lub stanu zatrudnienia z innych przyczyn – uzupełnił wymiar czasu pracy lub stan zatrudnienia;
- wnioskodawca nie zalega z wypłacaniem wynagrodzeń pracownikom, z opłacaniem należnych składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy, Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych, Fundusz Solidarnościowy i Fundusz Emerytur Pomostowych oraz z wpłatami na Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
- wnioskodawca nie zalega z opłacaniem należnych składek na ubezpieczenie społeczne rolników lub na ubezpieczenie zdrowotne;
- wnioskodawca nie zalega z opłacaniem innych danin publicznych;
- wnioskodawca nie posiada nieuregulowanych w terminie zobowiązań cywilnoprawnych.

Refundacja jest dokonywana na podstawie umowy zawieranej ze starostą (działającym w jego imieniu dyrektorem powiatowego urzędu pracy). Środki są przekazywane podmiotowi po stwierdzeniu przez powiatowy urząd pracy utworzenia stanowiska pracy, jego wyposażenia lub doposażenia.

ROBOTY PUBLICZNE

Roboty publiczne oznaczają zatrudnienie bezrobotnego w okresie nie dłuższym niż 6 miesięcy przy wykonywaniu prac organizowanych przez powiaty, gminy, organizacje pozarządowe statutowo zajmujące się problematyką ochrony środowiska, kultury, oświaty, kultury fizycznej i turystyki, opieki zdrowotnej, bezrobocia oraz pomocy społecznej, przedsiębiorstwa społeczne, spółdzielnie socjalne a także spółki wodne i ich związki,

jeżeli prace te są finansowane lub dofinansowane ze środków samorządu terytorialnego, budżetu państwa, funduszy celowych, organizacji pozarządowych, przedsiębiorstw społecznych, spółdzielni socjalnych, spółek wodnych i ich związków. Starosta po zawarciu umowy z organizatorem robót publicznych dokonuje comiesięcznych refundacji wynagrodzeń i składek w wysokości ustalonej w umowie.

Pracodawca, który w ramach robót publicznych zatrudniał skierowanych bezrobotnych otrzymuje zwrot części kosztów poniesionych na ich:

- wynagrodzenia,
- nagrody,
- składki na ubezpieczenia społeczne.

Refundacja może być wypłacana organizatorowi robót publicznych przez okres do 6 miesięcy w wysokości uprzednio uzgodnionej, nieprzekraczającej jednak kwoty ustalonej jako iloczyn liczby zatrudnionych w miesiącu w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy oraz 50 % przeciętnego wynagrodzenia obowiązującego w ostatnim dniu zatrudnienia każdego rozliczanego miesiąca i składek na ubezpieczenia społeczne od refundowanego wynagrodzenia.

Starosta nie może skierować bezrobotnego do robót publicznych, jeżeli w okresie ostatnich 90 dni, bezrobotny był zatrudniony w ramach robót publicznych u danego pracodawcy.

PRACE SPOŁECZNIE UŻYTECZNE

Prace społecznie użyteczne to forma wsparcia skierowana do osób bezrobotnych bez prawa do zasiłku jednocześnie korzystających ze świadczeń pomocy. Prace te odbywają się bez nawiązania stosunku pracy ani umowy o pracę. Organizowane są przez gminę w:

- jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej;
- podmiotach ekonomii społecznej, o którym mowa w art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej;
- organizacjach lub instytucjach statutowo zajmujących się pomocą charytatywną lub na rzecz społeczności lokalnej;
- podmiotach systemu oświaty, o których mowa w art. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe.

Wykonywanie prac społecznie użytecznych odbywa się na podstawie porozumienia zawartego między starostą a wójtem lub burmistrzem lub prezydentem miasta.

Starosta refunduje gminie ze środków Funduszu Pracy:

- do 60% minimalnej kwoty świadczenia przysługującego bezrobotnemu;
- 100% minimalnej kwoty przysługującego bezrobotnemu świadczenia, jeżeli skierowany został do wykonania prac społecznie użytecznych na rzecz opiekunów osób niepełnosprawnych.

Świadczenie to może być w całości finansowane z budżetu gminy.

Prace te mogą być wykonywane w wymiarze nieprzekraczającym 10 godzin tygodniowo przez okres nie dłuższy niż 180 dni w roku kalendarzowym.

Za wykonywanie prac społecznie użytecznych bezrobotnemu przysługuje świadczenie w wysokości nie niższej niż wysokość minimalnej stawki godzinowej ogłaszanej na podstawie ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę za każdą godzinę wykonywania tych prac.

KRAJOWY FUNDUSZ SZKOLENIOWY

Krajowy Fundusz Szkoleniowy stanowi wydzieloną część Funduszu Pracy, przeznaczoną na dofinansowanie kształcenia ustawicznego osób pracujących (pracowników, pracodawców, osób fizycznych prowadzących jednoosobową działalność gospodarczą oraz osób świadczących pracę na podstawie umów cywilnoprawnych takich jak umowa o dzieło czy zlecenia), podejmowanego z inicjatywy lub za zgodą pracodawcy. Celem pomocy udzielanej ze środków KFS jest zapobieganie utracie zatrudnienia przez osoby pracujące z powodu kompetencji czy umiejętności nieadekwatnych do wymagań zmieniającej się gospodarki. Zwiększenie inwestycji w potencjał kadrowy powinno poprawić zarówno pozycję firm jak i samych osób pracujących na konkurencyjnym rynku pracy a przez to, między innymi, zapobiegać ewentualnemu wypadnięciu z rynku.

Podmiot starający się o dofinansowanie kosztów kształcenia ustawicznego musi wnieść w koszty wnioskowanej formy kształcenia ustawicznego wkład własny. W przypadku podmiotów jednoosobowych bądź zatrudniających do 9 osób, ze środków KFS można sfinansować do 90% kosztów wnioskowanej formy kształcenia. W pozostałych przypadkach

jest to kwota do 70% kosztów wnioskowanej formy. Jednak całość dofinansowania środkami KFS nie może przekroczyć wysokości 200% przeciętnego wynagrodzenia w danym roku na jednego uczestnika. Wysokość środków KFS dla jednego wnioskodawcy w roku kalendarzowym nie może przekroczyć kwoty:

- 4-krotności przeciętnego wynagrodzenia – w przypadku podmiotów niezatrudniających pracowników albo które zatrudniają w dniu złożenia wniosku o środki KFS w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy nie więcej niż 9 osób;
- 8-krotności przeciętnego wynagrodzenia – w przypadku podmiotów, które zatrudniają w dniu złożenia wniosku o środki KFS w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy więcej niż 9 osób, jednak nie więcej niż 49 osób;
- 12-krotności przeciętnego wynagrodzenia – w przypadku podmiotów, które zatrudniają w dniu złożenia wniosku o środki KFS w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy więcej niż 49 osób, jednak nie więcej niż 249 osób;
- 14-krotności przeciętnego wynagrodzenia – w przypadku podmiotów, które zatrudniają w dniu złożenia wniosku o środki KFS w przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy więcej niż 249 osób.

Środki KFS otrzymane z powiatowego urzędu pracy mogą zostać przeznaczone na:

- szkolenia i studia podyplomowe realizowane z inicjatywy podmiotu wnioskującego lub za jego zgodą,
- egzaminy umożliwiające uzyskanie dyplomów potwierdzających nabycie umiejętności, kwalifikacji lub uprawnień zawodowych,
- badania lekarskie i psychologiczne wymagane do podjęcia kształcenia lub pracy zawodowej po ukończonym kształceniu,
- ubezpieczenie od następstw nieszczęśliwych wypadków w związku z podjętym kształceniem.

Ze środków KFS mogą skorzystać wszystkie podmioty odprowadzające składki na FP lub z nich zwolnione na mocy prawa, co obejmuje także samozatrudnionych.

W celu uzyskania dofinansowania kosztów kształcenia ustawicznego, podmiot planujący inwestowanie w kształcenie ustawiczne musi złożyć wniosek do powiatowego urzędu pracy właściwego ze względu na siedzibę podmiotu wnioskującego albo miejsce prowadzenia

działalności a w przypadku osoby fizycznej: miejsce zamieszkania lub miejsce zatrudnienia uczestników działań kształcenia ustawicznego. Wniosek można złożyć w jedynie w postaci elektronicznej, za pomocą indywidualnego konta, po uruchomieniu naboru przez powiatowy urząd pracy.

Przy rozpatrywaniu wniosku podmiotu ubiegającego się o finansowanie działań ze środków KFS starosta uwzględnia:

- zgodność dofinansowywanych działań z ustalonymi priorytetami wydatkowania środków KFS na dany rok;
- zgodność wiedzy, umiejętności lub kwalifikacji nabywanych przez uczestników kształcenia ustawicznego z potrzebami lokalnego lub regionalnego rynku pracy;
- koszty usługi kształcenia ustawicznego wskazanej do sfinansowania ze środków KFS w porównaniu z kosztami podobnych usług dostępnych na rynku.

SZKOLENIA

Starosta, na wniosek bezrobotnego lub poszukującego pracy, może sfinansować wybrane przez niego szkolenie, jeżeli uzasadni on celowość tego szkolenia, a koszt należny instytucji szkoleniowej w części finansowanej przez starostę nie przekroczy 300% przeciętnego wynagrodzenia.

W przypadkach uzasadnionych potrzebami rynku pracy oraz w oparciu o diagnozę zapotrzebowania na zawody, umiejętności lub kwalifikacje na rynku pracy lub zgłoszenie pracodawcy lub przedsiębiorcy, starosta może sfinansować dla grupy bezrobotnych lub poszukujących pracy:

- szkolenie;
- potwierdzenie nabycia wiedzy i umiejętności;
- uzyskanie dokumentów potwierdzających nabycie wiedzy i umiejętności.

O szkolenia mogą ubiegać się zarówno bezrobotni jak i poszukujący pracy.

Szkolenia mogą trwać maksymalnie do 24 miesięcy.

Bezrobotny odbywający szkolenie otrzymuje co miesiąc stypendium równe 120% zasiłku dla bezrobotnych, jeżeli miesięczny wymiar godzin szkolenia wynosi co najmniej 150 godzin.

W przypadku niższego miesięcznego wymiaru godzin szkolenia, wysokość stypendium ustala się proporcjonalnie, ale stypendium nie może być niższe niż 20% zasiłku. Za okres udokumentowanej niezdolności do pracy bezrobotny zachowuje prawo do stypendium w wysokości 50% kwoty stypendium.

Po ukończeniu szkolenia uczestnik otrzymuje zaświadczenie lub inny dokument wystawiony przez instytucję szkoleniową.

Szkolenia dla osób bezrobotnych realizują podmioty wpisane do Bazy Usług Rozwojowych (BUR). Zrezygnowano z trójstronnych umów szkoleniowych ze względu na małe zainteresowanie pracodawców/przedsiębiorców tą formą aktywizacji zawodowej bezrobotnych, zastępując ją możliwością sfinansowania szkolenia zamawianego przez PUP w oparciu o zgłoszenie pracodawcy lub przedsiębiorcy.

BON ZASIEDLENIOWY

Na wniosek osoby bezrobotnej Starosta (PUP) może przyznać jej bon na zasiedlenie w związku z podjęciem zatrudnienia, innej pracy zarobkowej lub wykonywania działalności gospodarczej, poza miejscem dotychczasowego zamieszkania, jeżeli:

- za ich wykonywanie wnioskodawca będzie osiągać wynagrodzenie lub przychód w wysokości co najmniej minimalnego wynagrodzenia za pracę brutto miesięcznie;
- odległość od miejsca dotychczasowego zamieszkania do miejscowości, w której zamieszka wnioskodawca wynosi co najmniej 80 km lub łączny najkrótszy czas dotarcia do tej miejscowości i powrotu do miejsca dotychczasowego zamieszkania przekracza łącznie co najmniej 3 godziny dziennie;
- wnioskodawca będzie pozostawać w zatrudnieniu, wykonywał inną pracę zarobkową lub będzie prowadził działalność gospodarczą przez okres co najmniej 180 dni w ciągu 240 dni trwania umowy o bon na zasiedlenie.

Bon na zasiedlenie zostanie przyznany w wysokości określonej w umowie, nie wyższej jednak niż 200% przeciętnego wynagrodzenia.

Bezrobotny, któremu został przyznany bon na zasiedlenie, jest obowiązany:

- w okresie 240 dni od dnia zawarcia umowy z PUP, wykonywać przez okres co najmniej 180 dni pracę lub prowadzić działalność gospodarczą. Na wniosek z uzasadnionej przyczyny może zostać przedłużony ten okres, nie dłużej jednak niż o 90 dni;
- z tytułu wykonywanej pracy lub działalności gospodarczej, osiągać wynagrodzenie lub przychód w wysokości co najmniej minimalnego wynagrodzenia za pracę miesięcznie.

Do okresu zatrudnienia, wykonywania innej pracy zarobkowej lub działalności gospodarczej, nie zalicza się:

- okresu zatrudnienia lub wykonywania innej pracy zarobkowej u pracodawcy lub zleceniodawcy, u którego osoba była zatrudniona lub wykonywała inną pracę zarobkową w okresie 180 dni przypadających bezpośrednio przed rejestracją jako bezrobotny;
- okresu zatrudnienia lub wykonywania innej pracy zarobkowej z tytułu, którego osoba będzie osiągała wynagrodzenia dofinansowane lub refundowane z Funduszu Pracy;
- okresu wykonywania działalności gospodarczej, na którą osoba w ciągu ostatnich 12 miesięcy otrzymała z Funduszu Pracy dofinansowanie podjęcia działalności gospodarczej.

PRACE INTERWENCYJNE

Starosta na podstawie zawartej umowy zwraca pracodawcy, który zatrudnił w ramach prac interwencyjnych w pełnym wymiarze czasu pracy na okres od 3 do 12 miesięcy skierowanych bezrobotnych, część kosztów poniesionych na wynagrodzenia, nagrody oraz składki na ubezpieczenia społeczne skierowanych bezrobotnych w wysokości uprzednio uzgodnionej, nieprzekraczającej jednak kwoty minimalnego wynagrodzenia za pracę za każdą osobę bezrobotną, obowiązującej w ostatnim dniu zatrudnienia każdego rozliczanego miesiąca.

Po zakończeniu prac interwencyjnych pracodawca zobowiązany jest do utrzymania zatrudnienia przez połowę okresu, za który uzyskał refundację wynagrodzeń i składek na ubezpieczenia społeczne (w przypadku, gdy prace trwały np. 6 miesięcy pracodawca musi zatem utrzymać zatrudnienie przez kolejne 3 miesiące).

W przypadku niewywiązania się z dalszego zatrudnienia osoby skierowanej przez urząd pracy lub naruszenia innych warunków umowy, pracodawca zobowiązany jest do zwrotu uzyskanej pomocy wraz z odsetkami ustawowymi naliczonymi od całości uzyskanej pomocy od dnia otrzymania pierwszej refundacji, w terminie 30 dni od dnia doręczenia wezwania starosty.

Pracodawca zainteresowany zorganizowaniem prac interwencyjnych powinien złożyć do wybranego powiatowego urzędu pracy wniosek, w którym podane będą m.in. dane firmy, proponowana liczba bezrobotnych i okres ich zatrudnienia, miejsce i rodzaj prac, wymogi kwalifikacyjne, a także proponowana wysokość wynagrodzenia i wysokość refundacji.

Do wniosku należy dołączyć oświadczenia o niezaleganiu z daninami publicznymi i niekaralności za określone przestępstwa.

Ponadto pracodawca będący beneficjentem pomocy w rozumieniu ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej, zobowiązany jest dołączyć do wniosku również wszystkie zaświadczenia o pomocy de minimis oraz pomocy de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie otrzymanej w okresie wskazanym w stosownych przepisach UE albo oświadczenie o wielkości tej pomocy otrzymanej w tym okresie, albo oświadczenie o nieotrzymaniu takiej pomocy w tym okresie.

Do wniosku o organizację prac interwencyjnych pracodawca będący beneficjentem pomocy j.w. załącza także informacje niezbędne do udzielenia pomocy de minimis lub pomocy de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie, dotyczące w szczególności wnioskodawcy i prowadzonej przez niego działalności gospodarczej oraz wielkości i przeznaczenia pomocy publicznej otrzymanej w odniesieniu do tych samych kosztów kwalifikujących się do objęcia pomocą, na pokrycie których ma być przeznaczona pomoc de minimis lub pomoc de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie.

DOFINANSOWANIE WYNAGRODZENIA ZA ZATRUDNIENIE BEZROBOTNEGO W WIEKU 50+ I POSZUKUJĄCEGO PRACY 60/65+

Starosta może, na podstawie zawartej umowy, przyznać pracodawcy lub przedsiębiorcy dofinansowanie wynagrodzenia za zatrudnienie skierowanego:

- bezrobotnego, który ukończył 50 rok życia, a nie ukończył 60 lat – w przypadku kobiety lub 65 lat – w przypadku mężczyzny i nie był zatrudniony lub nie wykonywał innej pracy zarobkowej u tego pracodawcy, bezpośrednio przed zarejestrowaniem jako bezrobotny.

- Dofinansowanie dla pracodawcy lub przedsiębiorcy przysługuje przez okres 12 miesięcy w kwocie określonej w umowie, nie wyższej jednak niż połowa minimalnego wynagrodzenia za pracę miesięcznie obowiązującego w dniu zawarcia umowy, za każdego zatrudnionego bezrobotnego.

Starosta może, na podstawie zawartej umowy, przyznać dofinansowanie dla pracodawcy lub przedsiębiorcy za zatrudnienie skierowanego:

- poszukującego pracy, jeżeli poszukujący pracy ukończył 60 lat – w przypadku kobiety lub 65 lat – w przypadku mężczyzny i nie był zatrudniony lub nie wykonywał innej pracy zarobkowej u tego pracodawcy, bezpośrednio przed zarejestrowaniem jako poszukujący pracy.
- Dofinansowanie dla pracodawcy lub przedsiębiorcy przysługuje przez okres 1 miesiąca w kwocie określonej w umowie, nie wyższej jednak niż połowa minimalnego wynagrodzenia za pracę miesięcznie obowiązującego w dniu zawarcia umowy, za każdego zatrudnionego poszukującego pracy.

Umowa o dofinansowanie jest zawierana na okres do 12 miesięcy. Dofinansowanie dla pracodawcy lub przedsiębiorcy za zatrudnienie skierowanego poszukującego pracy jest przyznawane na 1 miesiąc z tym, że może być przyznane wielokrotnie w okresie obowiązywania umowy. Za każdy miesiąc refundowanego zatrudnienia pracodawca lub przedsiębiorca będzie obowiązany w kolejnym miesiącu zatrudniać poszukującego pracy na własny koszt. W przypadku bezrobotnego pracodawca lub przedsiębiorca zobowiązany jest do dalszego zatrudnienia na swój koszt przez okres 6 miesięcy.

W przypadku nieutrzymania w zatrudnieniu bezrobotnego, pracodawca lub przedsiębiorca zwraca wszystkie otrzymane środki wraz z odsetkami ustawowymi naliczonymi od całości kwoty otrzymanych środków od dnia otrzymania pierwszego dofinansowania wynagrodzenia, w terminie 30 dni od dnia doręczenia wezwania starosty.

W przypadku nieutrzymania w zatrudnieniu poszukującego pracy, pracodawca lub przedsiębiorca zwraca otrzymane środki za ostatni miesiąc przysługiwania dofinansowania wraz z odsetkami ustawowymi naliczonymi od kwoty otrzymanych środków, w terminie 30 dni od dnia doręczenia wezwania starosty.

Jednocześnie w przypadku utrzymania zatrudnienia skierowanego bezrobotnego albo poszukującego pracy przez okres przysługiwania dofinansowania wynagrodzenia oraz przez co najmniej połowę okresu porefundacyjnego, pracodawca lub przedsiębiorca zwraca tylko 50% łącznej kwoty do zwrotu, w terminie 30 dni od dnia doręczenia wezwania starosty.

PODSUMOWANIE

W roku 2025 pracownicy Powiatowego Urzędu Pracy w Nowym Tomysłu byli zaangażowani w realizację udzielania pomocy w ramach usług i instrumentów rynku pracy zapisanych w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy do 31 maja 2025 r. następnie od 1 czerwca 2025 r. w ustawie o rynku pracy i służbach zatrudnienia oraz obsługę legalizacji zatrudnienia cudzoziemców.

W 2025 roku urząd pracy pozyskał środki z rezerwy Funduszu Pracy w wysokości 88 300,00zł na realizację działań aktywizacyjnych dla osób bezrobotnych z niskimi kwalifikacjami (nieposiadających świadectwa dojrzałości) lub bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych.

W ramach pozyskanych środków udzielono dwóch dofinansowań na podjęcie działalności gospodarczej oraz realizację dwóch staży dla dwóch osób bezrobotnych.

Obecnie przed urzędem pracy stoją wyzwania związane z dostosowaniem swojej oferty do zmian na rynku pracy związanych głównie z kompetencjami cyfrowymi, zmianami demograficznymi (starzenie się społeczeństwa) oraz niedostosowaniem kwalifikacji osób rejestrujących się na bezrobociu do potrzeb nowoczesnej gospodarki rynkowej. Ponadto w związku z wejściem w życie z dniem 1 czerwca 2025 r. ustawy z dnia 20 marca 2025 r. o rynku pracy i służbach zatrudnienia urząd pracy dostosowuje swoje funkcjonowanie do wymogów nowej ustawy, w której nacisk położony jest na informatyzację usług, szerszy dostęp do instrumentów rynku pracy dla nowych grup (rolników, osób biernych zawodowo, seniorów), a także nowe narzędzia aktywizujące i większe wsparcie dla pracujących.

Pomimo pozytywnych trendów w gospodarce (wzrost PKB za 2025 rok – według szacunków GUS wyniósł 3,6%, spadek inflacji do 2,4 % na koniec grudnia 2025 roku oraz wzrost inwestycji o około 4% w stosunku do 2024 roku związany z realizacją funduszy unijnych z KPO

oraz inwestycjami publicznymi) to niepokojący jest wysoki poziom deficytu budżetowego zaplanowany na cały 2025 na poziomie aż 289 mld złotych, wysoki deficyt sektora finansów publicznych (prognozuje się wzrost deficytu, który w 2025 roku ma wynieść około 6,8% PKB, co jest jednym z najwyższych wyników w UE), zadłużenie publiczne (relacja do PKB) na poziomie 59-60%, problemy na rynku pracy mimo nadal niskiego bezrobocia, firmy zgłaszają trudności rekrutacyjne i niedopasowanie umiejętności pracowników, co jest ujemnym czynnikiem strukturalnym oraz wysokie koszty obsługi długu - rosnące wydatki państwa na obsługę zadłużenia, co zwiększa deficyt.

Czynniki te powodują, że przedsiębiorcy ograniczają swoje plany inwestycyjne, w tym te związane z zatrudnianiem pracowników, co znajduje swoje odzwierciedlenie w ilości zgłaszanych do urzędu pracy ofert pracy .

Urząd pracy w 2026 roku zmagać się będzie z tymi wyzwaniami, a dzięki posiadanym w budżecie środkom na aktywizację wesprze potrzeby zatrudnieniowe pracodawców aby zmniejszyć uciążliwość ich funkcjonowania w obecnych warunkach gospodarczych.

DYREKTOR
Powiatowego Urzędu Pracy
w Nowym Tomyślu
mgr Bogumiła Sprywa